

24. aggusti 2018

UKA 2018/50

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Aningaasarsiaqartitaaneqⁱ pillugu inatsisip ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartarnermut malittarisassartaasa allangortinnissaannut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasilluni ilaasortaajunnaarnersiutisiaqarnerup nalaani akissarsiat tamarluinnaasa ilaasortaajunnaarnersiutisianit ilanngaatigineqarsinnaanngorlugit.
(Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen, Demokraatit)

Tungavilersuut

Naalakkersuisuni Inatsisartuniluunniit ilaasortaajunnaartuq ullumikkut ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartinneqartarpoq. Ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartarnermut minnerpaamik qaammatini pingasuni sivisussuseqartarput sivisunerpaamillu qaammatini aqqaneq-marlunni. Ukiut tamaasa ilaasortaajunnaarnersiutisiaqalernissamut katersat qaammatip aappaa avillugu pissarsiarineqartarput.

Aaqqissuussinermi siunertaavoq Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortaajunnaartut aningaasatigut qularnaariffigineqassammata; isertitaqartillugit maannamut aningaasarsiarisimasaasa amerlaqataannik, piffissami ikaarsaarfimmi, naammattumik sivisussusilimmik taamaasillutik periarfissaqarniassammata allamik akissarsiaqaatigisaminnik suliffeqalersinnaanissaat.

Oqartoqarsinnaavoq tamanna suliffissaarunnissamut sillimmasiinerusoq.

Aningaasatigut qularnaariffiginnittoqanngippat, inuit ilaat Inatsisartunut sassarnissaminnut immaqa noqittassajunnarsipput.

Arlallit atorfimminnit soraartarput Inatsisartunut ilaasortanngoraangamik. Imaluunniit namminersortuunertik unitsittarpaat. Kisianni politikki suliviivoq qularnartortalik. Naalakkersuisuni ilaasortaq sukulluunniit soraarsitaariataarsinnaavoq, qinersinissaq suaarutigineqarsinnaavoq piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani pisussanngorlugu aamma qinigaqqinnissaq apeqqutaajuaannarpoq?

Arlaanni - piomagutta piumanngikkaluaruttaluunniit - atorfigut qimattariaqarsinnaavagut. Inuit ilaat Inatsisartuni Naalakkersuisuniluunniit ilaasortaaneermik nalaani pisortani atorfimminnit sulingiffeqarallartarput taamaasillutillu atorfimminnut uteqqipallassinnaasarlutik. Inuit ilaat nammineq piumassutsiminnik Inatsisartuni ilaasortaajunnaartarput namminersorlutik inuutissarsiortuni atorfimmik pilerinartumik neqeroorfigitissimagunik. Allat suliffissaqarneq ajorput ilaasortaajunnaaraangamik. Suliffissarsiortariaqartarput, suliffittaarnissaasalu tungaanut piffissaq sivisooq ingerlaqqaarsinnaasarluni.

Kingulliillu taakkuupput ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartarnikkut illersorniarneqartut. Inuit ilaasortaajunnaaraangamik suliffissaqarneq ajortut.

Maannakkulli ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartarnermut aaqqissuussineq imatut ilusilingaavoq immikkoortinneqaratik illersorneqarnissaminut pisariaqartitsisut allallu pisariaqartitsingitsut.

Inuit ilaat Inatsisartuniit atorfinnut akissarsiarissaarfiusunut nuuttarput - ilaasortaajunnaarnersiutisiaqaannarlutik. Aaqqissuussineq taamaattoq inuiaqatigiinni ingerlalluareersunut tukkorneruvoq mikinningitsumik. Tukkorneruvoq mikinningitsoq inuiaqatigiinnit akilerneqartartoq naak amerlasuut ilaasortaajunnaarnersiutisianut naleqqersuunneqarsinnaanngitsunik akissarsiaqartinneqartaraluartut.

Inatsisartuni allani soorlu Danmarkimi Folketingimi aamma Norgemi Stortingimi aamma ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartitsisoqartarpoq, ilaasortaajunnaarnersiutisiaqarnerulli nalaani allat akissarsiaasinnaasut ilanngaatigineqartarput. Ilaasortaajunnaarnersiutisiaqarsinnaavoq, taamaallaalli inuup taassuma inatsisartuunermini naalakkersuisuunerminiluunniit isertitaasa tamarmiusut angeqqataannik.

Taamatut ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartarnermut aaqqissuussineq aaqqissuussinerup siunertaanut naapertuuppoq: Ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartitsisat ilaasortanut toqqissisimatitsissapput ikaarsaarfimmi akissarsiaqartassallutik aningaasarsiarisimasamik angeqqataannik. Eqqarsaatigineqanngisaannarnikuuvoq ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartitsisat bonusitut imaluunniit "soraarnermi immikkut akissarsiatut" isigineqassasut.

Ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartitsisarneq pillugu malittarisassagut, pitsaavallaqaat - sualummik eqqarsaatigalugit inuit atorfinminnit sulinggiffeqarallartut utersinnaasullu Inatsisartuni ilaasortaajunnaarniariarlutik.

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap ajornartorsiuut taannarpiaq tikkuarnikuuaaⁱⁱ.

Demokraatini Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap isummersuutai isumaqatigaagut aamma isumaqarpugut piffissanngortoq ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartitsisarneq naleqqussarnissaanut, ilaasortaajunnaarlutik akissarsiaaruttut ajutooqqunagit ikiortarlugit pigissaareersullu siunertaqanngitsumik tuniorarunnaarlugit.

Annanniutinik tunineqartarput inuit avataani angallammik qimatsisariaqalersut - tunineqarneq ajorput umiarsuarmiit nunamut ikaalersut.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut akissuteqarnissaannut taamatullu partiit allat oqaaseriumaangassaannut qilanaarpunga.

Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunissai.

Siunnersuut piviusunngortinniarlugu inatsisissamut siunnersuusiortoqartariaqassaaq. Allaffissornermut nukiiit atorpeqartussatut, nutserinissaaq, tusarniaanissaaq aamma inatsisip oqaasertaanik misissuinissaaq ilanngullugit naatsorsuutigarpuit inuup ataatsip ukiup affaani suliarinninnissaanit sivilisunerunavianngitsoq.

Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortaasimasut akissarsiaqartinneqartarnerisa allanngortinneqarnerat Namminersorlutik Oqartussanut sipaarutaassaaq.

Sipaartussat tagginneqarnissaat ajornarpoq apeqqutaassammat Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortat qassit ukiut aalajangersimasut arlaanni ilaasortaajunnaassanersut aamma apeqqutaassaaq taakkunannga qassit ilaasortaajunnaarnersiutisiaqartinneqarnertik suliqangiutinngitsoq akissarsiaqarlutik sulilissanersut imaluunniit namminersortutut isertitaqartalissanersut.

Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu namminersorlutik inuutissarsiutunut kingunissai.

Soqanngilaq

Aningaasatigut allaffissornikkullu innuttaasunut kingunissai.

Soqanngilaq

ⁱ Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il.il. ilaasortat a ningaasarsiaqartitaanerit il.il. pillugit Inatsisartut

ina tsisaata allanngortinneqarneranit Inatsisartut inatsisaat

ⁱⁱ Suleriaatsimut ataatsimiititaliap UPA2015/42-mut isumaliutissiissummini ilaatigut ima allappoq:

” Tjenestemandit, pisortanilu isumaqatigiissutit tunngavigalugit amerlanerpaat, tamarmiunngikkunik, qinikkatut pisortanillu toqqakkatut atuuffimmik (pisortanit peqqussutaasumik isumaginissaanullu pisussaaffiusumik), soorlu Namminersornerullutik Oqartussat Qinikkatut Pisortanillu Toqqakkatut suliaqarneq pillugu nalunaarutaat nr. 5, 15. marts 1994-imeersumi § 2 naapertorlugu Inatsisartunut ilaasortatut.

Piffissaaq sulinnigiffeqarfiusinnaasoq piffissaligaanngilaq, piffissarlu ukiut qassit sulisimaneq tunngavigalugu akissarsiaqarnissamut soraarnerussutisiaqalernissamullu naatsorsuinermit ilaatinneqartarluni. [...]

Ilaasortat Inatsisartunut (Naalakkersuisunulluunniit) ilaasortatut atuuffik isumagisinnaajumallugu sulinnigiffeqartut eqqarsaatigalugit nalinginnaasumik atorfeqarfiusumiit akissarsiaqarani sulinnigiffeqarneq pineqartarpoq. Tjenestemandi, imaluunniit allatigut isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu sulinnigiffeqartarneq eqqarsaatigalugu sanilliunneqarsinnaasoq, piffissaaq sulinnigiffeqarfiusoq naappat atorfitoqqaminut assigisaanulluunniit utersinnaatitaavoq.

Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortanut tjenestemandit allatulluunniit pisortani atorfimmit sulinnigiffeqartunut, ta manna isumaqarpoq taakku atuuffimminnit tunuaannarlutik tjenestemandit atorfimmut akissarsiaqarfiusumut utersinnaatitaammata peqatigitillugulu ilaasortaajunnaarnersiaqaannarlutik.

Pisuni taamaattuni ilaasortaajunnaarnersiuteqarnissamik pisariaqartitsineq taamaalilluni oqaatigineqarsinnaanngilaq assigiitt utut, ilaasortanut ilaasortaajunnaarnermik kingorna nalinginnaasumik akissarsiorfissaminnik suliffissarsiortariaqartunut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu suliffeqarfimmik uninngatinnegarsimasumik allartitseqqittariaqartunut, tamannami pineqartuni tamani sivilisunnaammat. Tamanna iluarsineqarsinnaagaluarpoo ass. piffissami ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusumi isertinneqarsinnaasunut aalajangersimasut sinneraanni ilaasortaajunnaarnersiutinit nalimmassaalluni ilanngaassisoqartaleratigut. Folketingimi taamaaqataani aqaqissuussisoqarsimavoq, ilaasortaajunnaarnersiutit

ikilisinneqartarlutik ilaasortaajunnaartoq sulinermigut akissarsiaqassagaluarpat. Qaammatinili siullerni aqqaneqmarlunni 133.566 kr. (april 2015-imi kisitsisit naapertorlugit) tikillugit ilanngaassisoqartarani.

[...]

Taamatut aqqissuussinerup iluaqutissartaraa ilaasortaajunnaartut allanik isertitaqarneq ajortut piffissami ilaasortaajunnaarnersiuteqarfimminni aningaasatigut qularnaariffiqineqassammata, akerlianillu ilaasortat piaartumik allanik isertitaqartalersut Nunatta Karsianik artukkiissanatik."